

בעזרה"ת עיון תורני שכונת אידל ששל תנודו

גליון 722

בית הכנסת "עולי בבל" ע"ש הרב יוסף חיים זצ"ל רח"ו יוסף חיים אור-יהודה ת"ו

פרשת השבוע
פרשת וירא

פנתח האהל

"והוא יושב פתח האהל כחוס היום"
כותב רש"י: "באותו היום הוציא הקב"ה
חמה מנרתיקה, שלא להטריחו באורחים.
ולפי שראהו מצטער שלא היו אורחים
באים, הביא מלאכים אליו בדמות אנשים."

למה אברהם אבינו מצטער כשבוששו אורחים מלבוא בצל קורתו, הלא מודע הוא לחוליו המגבילו לשרת את האורחים, ובפרט שלא היו עוברי אורח הזקוקים לאירוח? השאלה נובעת מהבנה מוטעית במהות מצוות חסד. לפי הבנתנו, הצורך בחסד הוא רק כאשר הזולת זקוק לעזרה, ואילו כשאינו זקוק, מוטב שכל אחד יסתדר בעצמו, ויעזור לעצמו... לא כך מתייחסים חז"ל למצוות חסד. "על שלשה דברים העולם עומד", קובע שמעון הצדיק, משיירי כנסת הגדולה, "על התורה ועל העבודה ועל גמילות חסדים". אם חסר אחד משלושת עמודי התווך הללו המחזיקים את העולם – עמידתו של העולם מתערערת. וכשם שברור לנו שאסור שייפסק לימוד תורה בעולם אפילו רגע קט, שאם לא כן עלול העולם להיחרב, ככתוב: "אם לא בריתי יומם ולילה, חוקות שמים וארץ לא שמתיי" (ירמיה ל"ג), כן הדבר בעמוד העבודה – עמוד התפילה – העולם אינו יכול להתקיים ללא תפילה. ועמוד החסד גם הוא אינו שונה מהם מבחינה זו. כדי שיהיה קיום לעולם, מוכרח שיהיה חסד בעולם ללא הפסקה, ויש לתור אחריו גם אם אין דורש ואין מבקש. הלא כה נאמר "עולם חסד יבנה" אצל אברהם אבינו, איש החסד ועמוד החסד, החסד היה צורך קיומי, ומשכך – הוא לא חיכה שיתעורר צורך בחסד, אלא טרח ותר אחריו. וזאת מתוך ידיעה ברורה שהעולם אינו יכול להמשיך אפילו שעה אחת ללא עזרה לזולת. לכן גם כשהיה חולה, ולא היו אורחים בנמצא, חיפש אחר אורחים שיוכל לגמול עמם חסד. וכשלא מצא, היה מצטער איך לא זכה היום לעשות חסד... ראה הקב"ה בצערך, וזימן לו שלושה מלאכים.

וכבר אמר רבי משה מקוברין זצ"ל: "יום שאיני עושה בו חסד, אינו נחשב יום בעיניי".
שבת שלום שמשון אליעזר פוקס

"אולי יש חמישים צדיקים בתוך העיר", מתחנן אברהם אבינו לפני ה' לבל יחריב את סדום, "האף תספה ולא תשא למקום למען חמישים הצדיקים אשר בקרבה!!". הקב"ה נענה לדבריו ומסכים. אם יהיו חמישים צדיקים סדום לא תיחרב. וכאן מתחיל מסע שכנועים ארוך מצד אברהם שמחפש 'מתחת לאדמה' שמא יימצאו בסדום ארבעים וחמישה, ארבעים, שלושים, אפשר שיהיו בה עשרה צדיקים, אולי אפילו תשעה...

לשווא. אפילו תשעה צדיקים - שביחד עם ריבוננו של עולם - יהיו מניין, עשרה, לא נמצאו לרפואה. וסדום נחרבה. נתאר לעצמנו, הרהר הגאון הצדיק רבי אליהו לופיאן זצ"ל בקול רם, שהיו בסדום עשרה צדיקים שבשלהם יינצלו כל בני סדום, עשרה אברכי כולל. האם היו תושבי סדום יודעים מאיזה גזר דין מוות ניצלו בשל אותם לומדי התורה שהגינו עליהם?

מן הסתם שלא. לבטח אף היו מבזים אותם ומכנים אותם 'פרזיטים', 'אוכלי-חינם', 'דוסים' ושאר כינויי גנאי שלצערנו מוכרים לנו היטב. אף לא אחד היה חושב לעצמו לנהוג כבוד במצילי חייו וחיי משפחתו מגזירה נוראית, שבאה בעקבות מעשי רשע כה רבים.

יצא לכם לא פעם לשמוע על אדם את המילה "אפיקורס", מי הוא האפיקורס? עונה רב יוסף בגמרא תשובה מזעזעת: זה האדם שאומר על תלמידי החכמים שלומדים תורה 'מה מועילים לנו החכמים? לעצמם הם לומדים'. לומדי התורה שמקריבים כמעט את כל חייהם ללימוד התורה, מוותרים על הנאות העולם בחלקן הגדול, כל דיבורם כמעט הוא סביב דברי התורה וממנה מושפעים אורחות חייהם – הם המזוזות שלנו בעולם הזה. לא מדובר כאן רק על אלו שהצליחו לנתק את עצמם מכל ענייני העולם הזה והם מוקדשים כליל לה'. גם בחור צעיר שבמקום לשחק כדורגל עוד שעה, במקום להשתעשע במשחק מחשב חדשני - שם פעמיו לבית המדרש ומשקיע עצמו בלימוד - גם הוא מזוזה שמגינה על בני עירו, על תושבי ארץ ישראל ועל כל מיליארדי בני האדם בעולם מאסונות, צרות ומחלות.

זמננו השבת
הדלקת נרות מוצאי שבת
5:27 4:27
גא לשמור על קדושת הגליון
אין לקרוא בשעת התפילה
6:01

אָהַל הַהֵלֶלֶת

הלכות הכנסת אורחים

מצוות הכנסת אורחים מסתיימת בליווי של האורח, וחכמינו זכרונם לברכה הפליגו מאוד במצוות הליווי עד שאמרו ששכר הליווי אין לו שיעור. ועוד אמרו, שכל המלווה את חברו אפילו ארבע אמות בעיר, שוב אינו ניזוק (סוטה מו:).

מדברי חכמים אלו אפשר ללמוד שישנם במצוות ליווי האורח שני צדדים, האחד על פי הפשט והשני על פי הנסתר. הצד הפשוט הוא, שבעצם הליווי מראה המארח לאורחו, שהוא אוהב אותו, וקשה עליו פרידתו. ובמיוחד כשהאורח נפרד ובליבו מקנן החשש, שמא היה לטורח על בעל הבית, ושמא באמת לא רצו בו. וכאשר הוא רואה את בעל הבית יוצא עימו ומלווה אותו, הוא יוצא בהרגשה טובה, שאכן באמת שמחו לקראתו ואהבו אותו.

הצד השני הנסתר שבליווי, שיש בו כמין סגולה לשמירה בדרך. וכן כתב הסמ"ק (מ"ו): **"בא וראה כמה גדולה כוחה של מצוות ליווי האורח, שאחד המלווה ואחד המתלווה אינם ניזוקים כל היום"**.

צריך ללוות את האורח ארבע אמות מחוץ לרשותו, שהם בערך ארבעה צעדים. וכשהדרך לא ברורה ואפשר לטעות בה, צריך ללוות יותר, כדי להעמידו על הכיוון הנכון. ובדרך שהיא ממש מסוכנת, צריך ללוות הרבה יותר, שלא יהיה חשש שמא האורח יטעה בדרכו ויסתכן

אהל לחידוש

חידושים ופנינים לשולחן השבת

"ויאמר לא אשחית בעבור העשרה וילך ה' כאשר כלה לדבר אל אברהם ואברהם שב למקומו"

כתב רבינו האור החיים הקדוש שאם אברהם היה גר בסדום היה מציל את כל עיר סדום מהשחתה, וכמו שנאמר 'צדיק יסוד עולם'. נמצאנו למדים מוסר גדול, שלמרות שאברהם אבינו התאמץ כל כך להצלת סדום מקודם במלחמה ואחר כך בתפלה, אף על פי כן לא חשב להתיישב בה כדי להצילה, והכל בשביל שלא לדור עם הרשעים. עוד כתב האוה"ח הק' על הפסוק 'לך לך מארצך וממולדתך': על דרך אומרים ז"ל לעולם ידור אדם בשכונת אריה ולא בעיר עם רשעים וכמו שכתב הרמב"ם, ואם היו רעים וחטאים שאין מניחים אותו לישב במדינה, אלא אם כן נתערב עמהן ונוהג במנהגם הרע, יצא למערות ולחוחים ולמדברות, ואל ינהיג עצמו בדרך חטאים, כענין שנאמר מי יתנני במדבר מלון אורחים'. ובפרשת אחרי כתב האוה"ח (ויקרא יח), שכל מקום שדרו שם רשעים ועשו בה תועבות, הרי זה משפיע לדורות, אפילו צדיק שיגיע לאותו מקום, עלול להתערר בו מחשבות ותאוות... כי המקום המתועב מעורר אותו לחטא.

"ויאמר בי נשבעתי... ולא חשכת את בנך את יחידך"

הקב"ה מצווה על אברהם לשחוט את בנו. האם יכול היה אברהם שלא לשחוט? אז מה הגדלות המיוחדת במעשה העקידה? התשובה, עפ"י המדרש בויקרא כ"ט: **"בי נשבעתי"**. מה היה צורך בשבועה? עמד אברהם לפני ה' ואמר: כשציווית עלי לשחוט את יצחק, היה בליבי להשיבך, הרי הבטחת לי כי ביצחק יקרא לך זרע! אז איך עכשיו אתה אומר לי לעלות אותו לעולה? אלא, כשם שהייתי יכול להשיבך וכבשתי את יצרי והייתי כחרש לא אשמע וכאלם לא יפתח פיו, כך, כשיהיו בניו של יצחק חוטאים, תהא מזכיר להם עקידת יצחק ועמוד מכיסא דין לכיסא רחמים". אנחנו מוכנים לעשות הרבה דברים ולסבול הרבה דברים. אבל לפחות שתינתן לנו **"זכות התגובה"**... להגיב איזושהי תגובה. לפחות שחברי ידע שהוא לא נהג בצדק. אברהם אבינו, בכל הניסיונות יכול היה לומר: אני עושה כדבריך, אבל יש לי רק שאלה: אמרת לי **"לך-לך"** והבטחת עושר וכבוד והנה פתאום רעב ראשון בעולם. אמרת שביצחק יקרא זרע והנה אתה מצווה לשחטו. אני רק שואל. אבל אברהם לא אומר מילה! ועל זה אנו חיים עד היום, על השתיקה הרועשת של אבותינו הקדושים. **"לך דומיה תהילה"** (תהילים סה)

להערות והארות, הנצח ות,
לעילוי נשמת וכו' 054-8566615
לקבלת העלון במייל נא לכתוב ל:
8444774@Gmail.com

אהל המעשה

"וירא והנה שלשה אנשים נצבים עליו וירא וירץ לקראתם"

מסופר על רבי לוי יצחק מברדיטשוב זיע"א, שבאחת מנסיעותיו הגיע לעיירה למברג. יהודים יראי שמים מתגוררים כאן – חשב רבי לוי יצחק – אדפוק על דלתו של אחד מעשירי העיירה, והוא בוודאי יקיים בי מצות הכנסת אורחים בהידור! ניגש רבי לוי יצחק אל הבית הראשון בעיירה. היה זה ביתו של הערשל הגביר, בית גדול ומפואר. דפק רבי לוי יצחק על דלת העץ המחוטבת, והמתין. לאחר דקות ארוכות, נפתחה הדלת. מה רצונך? הרעים קולו של הגביר. מבקש אני להתארח בביתך, השיב הרבי. אינני מכירך, ולא אוכל להכניס אותך לביתי! ענה הערשל, והדלת נסגרה בחבטה. פנה רבי לוי יצחק לאחוריו, והמשיך בדרכו. הוא עצר ליד בית אחר, היה זה בית דל ופשוט, ביתו של אחד העניים בעיירה. כאשר נקש רבי לוי יצחק על הדלת, נפתחה הדלת מיד ובפתח עמד זלמן, המלמד העני. ברוך הבא בצל קורתני! קרא זלמן במאור פנים, זכות היא לי לקבל אורחים במעוני הדל! חיש קל התפשטה בעיירה השמועה כי הרבי הקדוש מברדיטשוב מתארח במקום. תורות ארוכים של יהודים המבקשים ברכה ועצה השתרכו ליד דלת העץ הפשוטה בבקתתו של זלמן המלמד. בין הממתינים בלטה דמותו המהודרת של הערשל הגביר. אותות חרטה ניכרו על פניו של הערשל, והוא המתין בחוסר סבלנות לתורו. כאשר עמד העשיר לפני הרבי, קרא בהתרגשות, רבי קדוש, לא הכרתיך, ולכן לא הכנסתי אותך לביתי, רוצה אני מאד לזכות לארח את הרבי הקדוש כעת בכל הכבוד הראוי! הביט הרבי בעיניו המתחננות של הערשל ואמר, האם יודע אתה מה היה ההבדל בין הכנסת האורחים של אברהם אבינו, להכנסת האורחים של לוט? הרי שניהם הכניסו את המלאכים לביתם! ההבדל הוא, שלוט ראה מלאכים עומדים בפתח ביתו והכניסם, אך זו איננה חכמה, להכניס מלאכים ולארח אותם בכבוד הראוי, אולם אברהם אבינו לא ראה מלאכים מגיעים לביתו, הוא ראה שלושה ערבים מאובקים, ובכל זאת, וירץ לקראתם, וקיבל אותם בשמחה, זוהי הכנסת אורחים אמיתית. כך נהג זלמן המלמד, סיים הרבי, הוא הסכים לארח אותי בביתו עוד בטרם ידע מי אני, הוא זכה במצוות הכנסת אורחים מהודרת, ובביתו אשאר! (חסידים מספרים)

גדולה הכנסת אורחים מהקבלת פני השכינה (שבת קכו). רבינו הגרא"מ שך זצ"ל נהג בשנות בחרותו, כמו רבים אחרים, כששקד על התורה יומם ולילה, להתארח ולאכול חלק מארוחותיו אצל משפחות בעלי הבתים שבעיירה. בזיכרונו נשתמרו עובדות שניתן ללמוד מהם מוסר השכל נוקב. באחת השבתות סעד הרב שך על שולחן בעל הבית

נדיב -לב שנהג להזמין לסעודתו גם עניים, לצד בני ישיבה. באותה שבת הזמין בעל הבית אורח עני, מורעב. כאשר התחילה הסעודה, מיד התנפל האיש המורעב על המנה שהוגשה לשולחן ובלעה בעודה בכפו... עוד המנה בין שיניו, מיהר לתבוע מבעלת הבית להגיש את המנה השניה... בעל הבית נשך שפתיו ולא הגיב, כדי שלא לפגוע בעני, ומשום כך הורה להגיש את המנה השניה. אולם, משחזר העני על התנהגותו המוזרה והמשיך לבקש שיגישו במהרה את יתר האוכל... לא עצר בעל הבית בנפשו ופנה אל העני בשאלה בלשון רכה, האם זו מדת דרך ארץ, להתנהג כך, כשסמוכים על שולחנם של אחרים?! הדברים יצאו מפיו, ואשתו של בעל הבית הגיבה בתרעומת, אינני מבינה, האם הוזמן האורח לביתנו כדי ללמדו פרק בהלכות דרך ארץ? הרי הזמנו אותו כדי להאכילו ולהשקותו, ואם כן מדוע על לבו של הרב שך וליווהו תמיד כפרק מוסר בהכנסת אורחים ודאגה לזולת.

"כבוד הרב,

מידי יום ביומו אני ממחר

מאד בכוקר, ולכן- אני חוצה

פס לבן, נוסע על 180, עוקף מימין,

נוסע באדום... בקיצור,

הרב, האם לברך "הגומל" כל שני וחמישי,

או לרכז את כל ה"הגומלים" לשבת?

הרב: "למד את הילדים שלך להגיד "קדיש יתום..."

שוטר עוצר מכונית בצד ושואל את הנהג: "אדוני, למה

אתה נוסע בלי חגורה?"

האיש המופתע עונה לו: "למה אני צריך חגורה עם

המכנסיים יושבות עליי בול..."

שוטר עצר נהג שנסע במהירות 230 קמ"ש. הנהג שאל

את השוטר: "נסעתי מהר מדי?" השוטר ענה לו:

"לא, טסט נמוך מדי..."

שאלו פעם חתן צעיר מדוע אינו מתגייס לצבא

שכן זה עתה פרצה מלחמה וצריך

עזרה דחופה בשדה הקרב.

ענה החתן: תאמינו לי שיש לי

מספיק מלחמות בבית..."

קצת מאתל

בימים ובשבועות האחרונים מאז הטרגדיה הנוראה שפקדה את עמנו, נשמעים כל מיני קולות ודיבורים על הקורה, היה אפשר לעשות כך או לעשות אחרת ולמה לא עשו... או למה התעלמו וכו'. על כן ראיתי לנכון להביא דברים שאמר רבי יעקב גלינסקי זצ"ל הנוגעים לפרשתנו "ישמע חכם ויוסיף לקח"

"ויפקח אלוקים את עיניה"

"אמר רבי בנימין, הכל בחזקת סומין עד שהקב"ה מאיר את עיניהם. שנאמר: ויפקח אלוקים וכו'. המקור הוא מהגר שכבר מתייאשת מבנה ומתרחקת ממנו ואז שומע ה' לקול הנער. לא נאמר שהיה נס ונברא מעין מים, אלא שנפקחו עיניה לראות את המעין שהיה שם מקדמת דנא. לכן הסגולה היא, בכל אבידה שאנו יודעים שהיא מצויה רק נעלמה מעינינו (מפתחות, ארנק וכד'), מצטטים את דברי רבי בנימין בכדי שהקב"ה יפקח את עינינו. בתו של רבי מיכל פיינשטיין זצ"ל הייתה ל"ע חולת קצרת ובשעת התקף נזקקה למכונת הנשמה. תמיד נמצאה בקרבתה מכונה כזו על כל צרה שלא תבוא ולשם כך רכשו 3 מכונות כאלו. יום אחד נתקפה בהתקפה שכזו ורצו להביא את המכונה והיא לא נמצאה! בינתיים התגברה ההתקפה והחיפושים נמשכו, אך לשווא. לא מצאו והחולה ל"ע נפטרה. לאחר פטירתה, נמצאו ליד מיטתה, לא מכשיר אחד אלא שלושה! היה חסר "ויפקח אלוקים את עיניה"... סיפר הרב יעקב גלינסקי זצ"ל שכאשר עלה לנחם את המשפחה שמע כיצד הם חוזרים ודנים במאורע הנורא ובהחמצה. ניחמם הרב ואמר ששמע לפני המלחמה שיחה מהרב רוזנשטיין זצ"ל, המשגיח של ישיבת לומז'ה: מצד אחד "אני מאמין באמונה שלמה שהבורא יתברך שמו עשה עושה ויעשה לכל המעשים". ומצד שני יש חובת השתדלות וכאילו ההשתדלות היא המניבה את התוצאות. הא כיצד? התשובה: היסוד והעיקר הוא, שאין אדם נוגע במוכן לחברו כמלא הנימה! הגזירה - אמת! החריצות - שקר! אבל ההשתדלות היא מצווה. [צריך שגזירת הבורא תחול על משהו ולכן צריך את ההשתדלות. כמו שנאמר בתחיית המתים שהיא תהיה מעצם הלוז. בשביל מה? כדי שתתחיל ותחול תחיית המתים על משהו]. כל זה, אמר המשגיח, כאשר מדובר על השתדלות לקראת העתיד. אבל במה ששייך לעבר, אין לנו אלא את הידיעה שהבורא יתברך עשה עושה ויעשה לכל המעשים. ומי שסבור שאילו היה נוהג אחרת התוצאה הייתה משתנה, הרי זה גובל בכפירה! למחרת פגש הרב גלינסקי את הרב שקלאר שאמר לו: באתי לנחם ואמרו לי שאתה הרב גלינסקי ניחמת אותם יותר מכולם! אמר הרב: אני ניחמתי?! המשגיח מלומז'ה ניחם אותם!...

לבריאות ברכה והצלחה
סמי בן חילוה הי"ו
שמחה בת שרה הי"ו
הם וילדיהם וכל אשר להם.

סעיד אשר בן לאה הי"ו
אורה בת סניורה הי"ו

השיעור של הרבנית דניס שרבי תחי' עבר לבית הכנסת "יגדיל תורה" במקלט

שיעור בפרשת שבוע
מהרב **שמשון פוקס** שליט"א
כל יום חמישי מיד לאחר מנחה
בביכנ"ס **אור אבנר**
רח' **משה דיין** קרית הסביונים **יהוד**
מנחה - בשעה **16:20**

בית הכנסת "היכל יצחק דוד"
רח' **דוד אלעזר 18**
תפילת שחרית - 7:00
מנחה וערבית (סמוכות) 16:20
שיעורי תורה אחרי ערבית

"עץ חיים היא למחזיקים בה"
לזכות להצלחה ולבריאות איתנה
אסף מזרחי בן רחל ומשפ' הי"ו
שאל סאלם בן נגיס ומשפ' הי"ו
דוד אשר בן איבון ומשפ' הי"ו
דוד חיים בן עליזה ומשפ' הי"ו
טוביה שרבי בן נוימה ומשפ' הי"ו
אופיר דלל בן אורה ומשפ' הי"ו

בית הכנסת
"יעולי בבלי"
ני"ש הרב יוסף חיים זצ"ל

תפילות בימי חול: שחרית - 7:30
מנחה - 16:15 ערבית - 17:00
שיעורי תורה אחרי ערבית
יום א' ב' ד' - רב בית הכנסת
הרב יהונתן הכהן אמדדי שליט"א
יום ג' - הרב שמשון פוקס שליט"א
יום ה' - הרב נאור דרשני שליט"א
יום ה' - הרב רפאל עגיב שליט"א
בשעה 19:00
תפילות שבת קודש:
שיר השירים - 16:15 מנחה - 16:30
קבלת שבת - 17:00
שחרית - 7:00 מנחה א' - 13:30
מנחה ב' - 16:15 ערבית - 17:20
שיעורי תורה בשבת:
הרב בן יאבו שליט"א - 12:30 וב- 14:10

לימוד אברכים עם תלמידים כל יום שני ורביעי בשעה 20:00
ערבית מאוחרת: יום ב' 20:45 יום ד' 20:45 יום ה' 21:00